

[Himmelstrup.]

Virksomhed end den, som Monopolet omfatter, og som naturligt knytter sig dertil. Naar man f. Eks., som jeg nævnte, faar økonomisk Interesse i Nitro-Glycerin Fabrikken i Jyderup, kan jeg godt forstaa, hvorfor man ønsker det, nemlig fordi man derigenem kan sikre en vis Afsætning, men at det i og for sig skulde være rimeligt at engagere sig saaledes, er dog et Spørgsmaal. Det er ud fra den Betragtning, og idet vi har ment, at det Monopol, her er Tale om, er et Sprit-, Akkvavit- og Brændevins-Monopol, og dertil maa det i første Linie begrænses. Men naar man ser frem til det Tidspunkt, hvor f. Eks. Anvendelsen af Motorsprit og saadan noget skal tages op i virkelig rationelt Omfang, saa staaer en saadan Produktion i saa nær Tilknytning til Virksomheden, at vi ikke vil afskære Fabrikkerne fra at optage denne. Derfor har vi stillet det Ændringsforslag, der staaer opført under Nr. 20, og hvori vi siger:

„Inden for det i nærværende Paragrafs Iste Stykke nævnte Tidsrum kan Ministeren med Tilslutning af det i § 6 nævnte Udvalg, hvor særlige Omstændigheder taler derfor, tillade, at Selskabet driver eller deltager i anden med Selskabets Formaal beslægtet Virksomhed.“

Men vi mener ganske vist hermed ogsaa at have sagt, at den Adgang, Selskabet efter Forslagets § 2, sidste Stykke, nu har til med Ministerens Tilladelse at faa Adgang til at drive eller deltage i anden Virksomhed, som ikke staaer i naturlig Forbindelse med Selskabets Virksomhed, hermed maa betragtes som bortfaldet.

Endelig har vi stillet Ændringsforslaget under Nr. 26, der tager Sigte paa den prisregulerende Myndighed, som Ministeren faar efter Forslaget. Forholdet er dette, at ved Forslagets § 5 er der — som vi har skrevet i vore Bemærkninger —, naar man sammenholder det med Forslagets § 1, hvor Spirituosaen inddrages under Ordningen, i Virkeligheden givet Ministeren en meget betydelig Udvidelse af den Prisreguleringsbeføjelse, som han tidligere har udøvet. Vi har været af den Opfattelse, at denne Prisregulering er en Virksomhed, som det er overmaade vanskeligt at udøve, fordi de Varearter, der kan blive Tale om — altsaa først og fremmest Spirituosa —, er af saa forskellig Karakter, at det vil være meget svært at sætte Maksimalpriser paa dem. Naar vi tænker paa de forskellige — skal vi sige Kvalitetsvariationer, som Cognac kan fremtræde i, maa man indrømme, at det er meget vanskeligt at sætte en fast

Pris. Vi mener derfor, det er rimeligt, at Ministeren skal udøve denne Beføjelse ikke alene sammen med, men paa Grundlag af en Indstilling fra det raadgivende Udvalg, og derpaa tager vort Ændringsforslag under Nr. 26 Sigte, hvor der staaer, at Beføjelsen kan udøves paa Grundlag af Indstilling fra det i § 6 nævnte Udvalg. Dette forstaaer vi saaledes, at Indstillingen skal være en Flertalsindstilling; hvis man f. Eks. tænker sig, at det ene af Udvalgets 5 Medlemmer afholder sig fra at stemme, og de 4 tilbageblevne Medlemmer deler sig i to lige store Mindretal, forstaaer vi Formuleringen paa den Maade, at saa foreligger der ingen Indstilling, og saa kan Ministeren heller ikke foretage noget. Det er vel nok den naturlige Fortolkning, og jeg skulde tro, at man ikke vil have nogen Indvending at gøre herimod.

Endelig har vi under Nr. 16 stillet et Ændringsforslag med Hensyn til Kartoffelpriserne, som ogsaa blev omtalt af den ærede Ordfører for Udvalget. Jeg vil gerne til Begrundelse af dette Ændringsforslag have Lov at gøre den almindelige Bemærkning, at samtlige Led — det kan man vistnok sige —, som deltager i denne Produktion, alle, som er inde under denne Spiritusordning, som altsaa foregaar under Statens Kontrol — og det gælder baade Produktionsleddene og Omsætningsleddene —, arbejder i Virkeligheden med, man kan vistnok sige nogenlunde god for ikke at slette Ordet „nogenlunde“ og sige fuldkommen god Fortjeneste. Men dette gælder ikke for Kartoffeldyrkerne, for dem, der i væsentlig Grad leverer Raastofferne. De har i lang Tid kun opnaaet en lav Pris for deres Kartoffler. Den Virksomhed, som De danske Spritfabrikker har udøvet med Hensyn til Fremme af Kartoffeldyrkningen her i Landet, skal naturligvis fuldt ud anerkendes, men paa den anden Side maa man ogsaa være klar over, at Kartoffeldyrkerne skal købe deres Læggekartofler vistnok til en Pris af 6 Kr. pr. Tønde, hvilket er en ikke ubetydelig Pris; og naar Prisen altsaa i den senere Tid — hvilket maa erkendes — forde Kartoffler, der er afleveret, har været i det mindste opadgaaende, hænger det sammen med, at Prisen paa dem efter de foreliggende Kontrakter sættes i Forhold til Majsprisen, og Majsprisen har jo været stigende. Nu paaberaabte den ærede Ordfører for Udvalget sig Kartoffelmelseslovens § 2, 2det Stykke, og vilde gøre gældende, at naar man i Foraaret gennem en Lov havde sat en Minimalpris for Kartoffler til Kartoffelmelsfabrikation, var det ganske umu-